

Mentor za doktorat – (ne)moguća misija

Na Medicinskom su se fakultetu u Splitu 1999. godine počeli održavati poslijediplomski studiji. Prvi pokrenuti studij zvao se Temeljne i kliničke medicinske znanosti, a nakon toga su pokrenuti studiji Biologija novotvorina i Klinička medicina utemeljena na dokazima. Studij Translacijska istraživanja u biomedicini upravo se pokreće.

Od 1999. do 2010. godine na prva tri studija upisano je 440 studenata. Studenata koji su upisani 2008. i ranije, a koji su dosad imali realnu mogućnost završiti studij, bilo je 381, od kojih je 41 obranilo doktorat. Neki od ovih studenata upisali su magistarski studij (N=166) i završili ga magisterijem (N=42), ali ove kolege još uvijek čeka i doktorat. Neki od njih su doktorat već obranili i nalaze se među gore spomenutim brojem od 41 doktorata.

Kad student s mentorom definira temu istraživanja, treba je prijaviti Povjerenstvu za doktorate. Među studentima koji još nisu prijavili temu doktorata nalazi se 298 studenata upisanih do 2008. i 43 studenta upisana nakon toga. U ovom trenutku, dakle, imamo 341 studenta poslijediplomskih studija koji još nisu prijavili temu doktorata.

U razgovoru sa studentima poslijediplomskih studija kao najčešća prepreka na putu prema doktoratu spominje se pitanje mentorstva. Nema mentora, kažu kolege. A na papiru mentora ima jer je prema zadnjem Pravilniku o poslijediplomskim sveučilišnim studijima kriterij za mentorstvo znanstveno-nastavno zvanje (docent, profesor) i 3 objavljena rada indeksirana u *Current Contentsu* (CC) u zadnjih 5 godina. U prosincu je Fakultet imao 141 osobu u znanstveno-nastavnom zvanju, od kojih polovina (71) dosad sa studentom poslijediplomskog studija nije ni obranila ni prijavila temu. Velika većina nastavnika na ovom popisu ima ispunjene kriterije za mentorstvo. Ali zašto ne mentoriraju studente poslijediplomskoga studija? Možda ih mentoriraju, ali se to još ne vidi, jer formalno netko postaje mentor u trenutku prijave teme. Znači, možda netko radi s pristupnikom na nekom istraživanju koje će se u budućnosti prijaviti kao tema doktorata.

Koji bi motiv nekom bio da bude mentor na doktoratu? Motiv može biti dodatna pomoć u znanstvenom radu – mentori su obično vrlo zauzeti iskusni nastavnici koji će cijeniti činjenicu da im student provodi istraživanje koje su oni osmislili. Na taj način mentor povećava svoju znanstvenu produkciju, jer je sada uvjet za obranu doktorata objava 2 CC rada. Motiv može biti i činjenica da je jedno mentorstvo na doktoratu ili magisteriju nužno za napredovanje u zvanje redovitoga profesora. Dodatne motive i poticaje za mentorstvo upravo smišlja Uprava fakulteta.

Ime	N
prof. dr. sc. Zoran Đogaš	9
prof. dr. sc. Željko Dujčić	8
prof. dr. sc. Mirna Saraga-Babić	7
prof. dr. sc. Damir Sapunar	7
prof. dr. sc. Dragan Primorac	6
prof. dr. sc. Dragan Ljutić	5
prof. dr. sc. Mladen Boban	5
prof. dr. sc. Ivana Kuzmić Prusac	3
prof. dr. sc. Dinko Mirić	3

Tablica: Imena top mentora koji su obranili s pristupnikom 3 ili više magisterija i doktorata na samostalnom Medicinskom fakultetu u Splitu

U trenutku kada nema financijskih poticaja za mentorstvo, hvalevrijedno je istaknuti mentore koji su znanstveno uzdizali studente poslijediplomskoga studija više od jednog puta, koji je nužan za napredovanje. A onaj tko je s pristupnikom obranio tri ili više magisterija i doktorata, taj uistinu zaslužuje naklon do poda. Stoga je Dekanski kolegij odlučio prihvatiti prijedlog da se na Dan fakulteta dodijeli priznanje za mentorski rad svim našim nastavnicima koji su u našoj ustanovi obranili sa studentom tri ili više magisterija i doktorata. Radi se o devet nastavnika, čija imena i broj obranjenih disertacija možete vidjeti u priloženoj tablici. Ti nastavnici zasigurno imaju još mentoriranih radova u drugim ustanovama, ali u ovaj su izračun ušli samo oni radovi koje su mentorirali na samostalnome Medicinskom fakultetu u Splitu.

A što je činiti studentu poslijediplomskoga studija kako bi našao mentora? Prvo i najvažnije jest da se mentor treba dogovoriti odmah na početku studija, odnosno prije upisa na poslijediplomski studij. Jer konkurencija za potencijalne mentore očito je vrlo velika. Pritisak je osobito velik na mentore koji su se dosad pokazali vrlo uspješnima. Drugo, nužno je odmah na početku studija definirati temu istraživanja. Student koji odradi tri godine poslijediplomskoga studija bez mentora i teme istraživanja loše je uložio svoje vrijeme i novac. Bit doktorskoga studija jest znanstveno istraživanje. Ako netko uči o istraživanju, a ne provodi ga, to je kao da tri godine uči teoriju o medicini, a ne vidi pacijenta. Treće, kad se razmišlja o potencijalnom mentoru, treba najprije provjeriti na PubMedu ili drugim izvorima informacija objavljuje li potencijalni mentor redovito znanstvene radove u časopisima koji se indeksiraju u CC-u. Ako mentor objavljuje malo i nema publikacije svake godine, onda nema ni potencijal da studentu u par godina pomogne u objavi 2 CC rada. Četvrto,

TRIBE: Poslijediplomski studij usmjeren istraživanju

ako je mentor nekoga ranije mentorirao, treba razgovarati s tim studentima, raspitati se malo o mentoru. Peto, kad se dogovori mentorstvo i tema, onda slijedi teški rad.

Mentor obično nije sluga pokorni koji će sam provoditi istraživanje, a tu i tamo sa studentima podijeliti rezultate. Od studenta se očekuje da obavi većinu posla na izradi doktorskoga istraživanja i rada. I ako taj posao ne obavi student, vjerojatno neće nitko drugi. Izlike za zapuštanje doktorata su standardne – nemam vremena, imam puno dežurstava, umoran sam itd. Među ljudima koji su u životu obranili doktorat ima mnogo osoba koje su bile vrlo zauzete i imale dežurstva, ali su uspjele u životu posložiti prioritete.

Poruka za kraj: dragi studenti poslijediplomskoga studija, ako ste se već upisali na studij ili ga odradili bez da ste imali mentora i temu istraživanja, onda je pravo vrijeme da to definirate, i to odmah, jer svake se godine na poslijediplomski studij upisuju novi studenti, mlađi i ambiciozniji. A ako imate bilo kakve ideje i komentare vezane za mentorstva i poslijediplomski studij, slobodno mi se javite. Stojim vam na raspolaganju.

doc. dr. sc. Livia Puljak
Prodekanica za znanost i poslijediplomske studije

Na Medicinskom fakultetu u Splitu 2011. godine pokrenut je novi poslijediplomski studij Translacijska istraživanja u biomedicini – TRIBE, kao prvi studij koji bi školovao istraživače u području temeljnih biomedicinskih znanosti. Za realizaciju studija bilo je potrebno nešto više od godinu dana.

Studij je otvoren svima koji se žele baviti temeljnim biomedicinskim istraživanjima. Na studij se mogu upisati studenti koji su završili odgovarajući diplomski studij u znanstvenim područjima biomedicine i zdravstva (sva polja i grane), biotehnologije (biotehnologija), prirodnih (biokemija, kemija, biologija) i nekih društvenih (psihologija, defektologija) znanosti. Brojnošću struka kojima je studij namijenjen osigurat će se multidisciplinarnost i timski rad znanstvenika koji se žele baviti biomedicinskim istraživanjima.

Natječaj za upis na studij je otvoren, a sve dodatne informacije mogu se dobiti na mrežnim stranicama studija (www.mefst.hr/TRIBE). Asistenti i znanstveni novaci Fakulteta zaposleni na projektima iz temeljnih biomedicinskih istraživanja mogu se prijaviti i studirati potpuno besplatno.

Težište studija nije usmjereno klasičnoj nastavi već istraživačkom radu i izradi doktorske disertacije. Studentima se odmah dodjeljuje mentor i tema, što ne radi niti jedan doktorski studij u Hrvatskoj. Ekskluzivnost se postiže malim brojem upisanih studenata, što osigurava individualizirani pristup svakom studentu.

prof. dr. sc. Damir Sapunar
voditelj studija TRIBE